

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет гуманітарно-педагогічний

Кафедра психології та педагогіки

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна Психологічне консультування дітей різного віку

Освітньо-професійна програма Психологія

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Руденок Алла Іванівна
Профайл викладача	http://psy.khnu.km.ua/rudenok-alla-ivanivna/
Е-майл викладача(ів)	rudenok-alla@ukr.net
Контактний телефон	+380965452260
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=6799
Навчальний рік	2020-2021
Консультації	Очні: понеділок 5-я пара, аудиторія 3-403а; он-лайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин									
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індив. роб. студента	СРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
					Всього	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	3	5	4,0	120	68	34	34	-	-	52	-	-	-	+
Заочна	2	4	5,0	120	16	8	8			104		-	-	+

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна «Психологічне консультування дітей різного віку» є дисципліною вільного вибору студентів першого (бакалаврського) освітнього рівня. Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, а саме змішаного навчання. Ця технологія реалізується у формі лекцій, а саме: лекції-візуалізації (з використанням відео і презентацій), практичних занять (аналіз конкретних ситуацій, вирішення практичних завдань); самостійної роботи (підготовка інформаційного повідомлення, план-конспект, індивідуальне завдання). Під час навчання використовуються такі методи і прийоми як бесіда, дискусія, обговорення у міні-групах

Мета дисципліни – формування особистості фахівця, здатного вирішувати професійні завдання в умовах роботи з дітьми різного віку.

Завдання дисципліни: сприяти засвоєнню теоретичних знань та практичних навичок при організації та проведенні процедури психодіагностичного обстеження та наданні психологічної допомоги дітям різних вікових категорій в рамках діяльності психолога; сформувати у студентів навички та вміння творчо застосовувати професійні знання на практиці.

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло використовувати понятійний апарат та професійну термінологію; володіти: напрямками діяльності психолога з дітьми різних вікових категорій; специфікою застосування відповідних форм і методів роботи психолога відповідно віку дитини; специфікою діяльності практичного психолога в різних освітніх закладах; розробляти та здійснювати діагностичну програму обстеження дітей на різних вікових етапах; здійснювати діагностику психологічної готовності дітей до шкільного навчання; розробляти комплексну програму розвиваючих та корекційних занять з дітьми різного віку; аналізувати себе, свою діяльність та ефективність роботи.

Тематичний план дисципліни і календар його виконання.

Таблиця 3 – Тематичний план дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студентів		
			зміст	год.	література
1	2	3	4	5	6
1	Загальні засади дитячої психології	Загальні засади дитячої психології	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка конспекту навчальних посібників за темою, (індивідуальне завдання: схематично зобразити зв'язок дитячої психології з іншими науками)	3	[1] с. 24-25, [3] с. 13-20, [6] с. 41-43
2	Психологія дитини в пренатальний період життя та характеристика немовлячого віку	Психологія дитини в пренатальний період життя та характеристика немовлячого віку	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття за темою: підібрати 3-4 колискові пісні,	3	[2] с. 31-35, [11] с. 44-47, [12] с. 22-25
3	Особливості роботи практичного психолога з дітьми немовлячого віку	Особливості роботи практичного психолога з дітьми немовлячого віку	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття за темою, 3-4 забавлянки (індивідуальне завдання)	3	[2] с. 39-41, [12] с. 35-36, [27] с. 62-65, [28] с. 40-45
4	Діагностика психомоторних здібностей у дітей раннього віку	Діагностика психомоторних здібностей у дітей раннього віку	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка інформаційного повідомлення «Палички Кюїзенера. Що це і як їх використовувати. Ідеї ігор і вправ», підготовка до практичного заняття за темою: підготувати наочний матеріал до діагностичних методик на визначення психомоторних здібностей у дітей раннього віку (індивідуальне завдання))	3	[11] с. 111-113, [13] с. 72-75, [27] с. 51-55
5	Психологічне забезпечення процесу адаптації дитини до дошкільного закладу	Психологічне забезпечення процесу адаптації дитини до дошкільного закладу	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: розробка програми по адаптації дитини до дошкільного закладу. оформити буклет з порадами для батьків по покращенню адаптації дітей до дошкільного навчального закладу (індивідуальне завдання)	3	[2] с. 41-43, [10] с. 82-85, [12] с. 53-55, [13] с. 40-41, [17] с. 32-35
6	Основні напрями роботи практичного психолога з дітьми (психодіагностика)	Основні напрями роботи практичного психолога з дітьми. (психодіагностика)	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: розробити творчий малюнок «Основні напрями роботи психолога з дітьми»	3	[2] с. 86-89, [12] с. 52-55, [14] с. 31-35, [19] с. 91-98
7	Основні	Основні напрями	Опрацювання лекційного матеріалу,	3	[2] с. 86-

	напрями роботи практичного психолога з дітьми	роботи практичного психолога з дітьми	підготовка до практичного заняття: скласти тематику профілактичних бесід для дітей (вікова категорія на вибір студента)		89, [12] с. 52-55, [14] с. 31-35, [19] с. 91-98
8	Діагностика дітей дошкільного віку	Діагностика дітей дошкільного віку	Опрацювання літератури, конспекту лекцій; підготовка до практичного заняття: підготувати наочний матеріал до діагностичних методик на визначення психічного розвитку дітей дошкільного віку (індивідуальне завдання)	3	[2] с. 270-279, [4] с. 77-79, [8] с. 51-55
9	Психологічна готовність дітей до шкільного навчання	Психологічна готовність дітей до шкільного навчання	Опрацювання літератури, підготовка інформаційного повідомлення «Що потрібно знати батькам першокласників»; підготувати наочний матеріал до діагностичних методик на визначення рівня готовності дитини до школи, підібрати вправи для підвищення рівня готовності до школи (індивідуальне завдання)	3	[2] с. 334-344, [6] с. 81-84, [21] с. 41-45, [24] с. 89-92
10	Впровадження елементів «Ейдетики» в роботі з дітьми	Впровадження елементів «Ейдетики» в роботі з дітьми	Опрацювання літератури, конспекту лекцій, підготовка до практичного заняття: підібрати 3-4 вправи з елементами «Ейдетики», продемонструвати вправу на розвиток міжпівкульної взаємодії.	3	[2] с. 334-344, [16] с. 73-75, [20] с. 95-99, [22] с. 64-65
11	Робота практичного психолога з батьками дошкільників	Робота практичного психолога з батьками дошкільників	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка матеріалу діагностичних методик, підготовка до практичного заняття: підготувати відеоролик з руханками для дітей, оформити буклет з порадами для батьків по покращенню адаптації першокласників до навчання (індивідуальне завдання)	3	[1] с. 112-114, [4] с. 98-102, [6] с. 85-86, [9] с. 73-75, [24] с. 104-105
12	Психологічне консультування молодших школярів	Психологічне консультування молодших школярів	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: підібрати вправи для роботи психолога з дітьми, розробити рекомендації педагогам щодо навчання дітей з трудностями у навчанні (індивідуальне завдання)	3	[3] с. 41-46, [6] с. 51-53, [26] с. 64-69
13	Використання інноваційних технологій у корекційно-розвивальній роботі з дітьми	Використання інноваційних технологій у корекційно-розвивальній роботі з дітьми	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: підготувати вправи до однієї із інноваційних технологій у корекційно-розвивальній роботі з дітьми (індивідуальне завдання)	3	[1] с. 82-85, [3] с. 58-64, [4] с. 108-115
14	Інтерактивне спілкування як форма розвиткової роботи	Інтерактивне спілкування як форма розвиткової роботи	Опрацювання літератури та конспекту лекцій підготовка до практичного заняття: розробити нетрадиційний урок з психології для учнів (індивідуальне завдання)	3	[3] с. 124-135, [6] с. 98-105, [8] с. 41-45
15	Інтерактивне спілкування як форма розвиткової роботи	Інтерактивне спілкування як форма розвиткової роботи	Опрацювання літератури та конспекту лекцій підготовка до практичного заняття: розробити нетрадиційний урок з психології для учнів (індивідуальне завдання). Продемонструвати фрагмент розробленого нетрадиційного уроку	3	[3] с. 124-135, [6] с. 98-105, [8] с. 41-45
16	Психологічне	Психологічне	Опрацювання лекційного матеріалу,	3	[5] с. 176-

	консультування при переході учнів із молодшої до середньої школи	консультування при переході учнів із молодшої до середньої школи	підготовка до практичного заняття: підготувати наочний матеріал до діагностичних методик на визначення психологічної готовності молодшого школяра до навчання в середній школі (індивідуальне завдання)		187, [6] с. 112-121, [7] с. 32-35, [18] с. 23-35, [29] с. 142-167
17	Психологічне консультування підлітків та юнаків	Психологічне консультування підлітків та юнаків	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття: підібрати прийоми формування впевненості в школярів (презентація)	4	[1] с. 119-125, [3] с. 88-97, [6] с. 123-135

Політика дисципліни.

Організація освітнього процесу в Університеті відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, практичні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<http://khnu.km.ua/root/files/01/06/03/006.pdf>). Виконуючи самостійну роботу з дисципліни, студент має дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату він отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання.

- Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Вагові коефіцієнти змінюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. Для практичних занять встановлюється обов'язковий мінімум оцінок, які має отримати студент впродовж семестру, щоб виконати програму дисципліни. Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється усним опитуванням, тестуванням, виконанням самостійної роботи (індивідуальних завдань, плану-конспекту, інформаційних повідомлень). Виконання самостійної роботи може бути представлено у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами:

Аудиторна робота		Самостійна робота			Семестровий контроль
УО	ТК	Інформ. повідомлення	План-конспект	Індивідуальне завдання	Іспит
Т: 1-17	Т:1-8, 8-17	Т: 4 ,8, 14,15	Т: 7,9, 13	Т: 1-17	
0,2	0,2	0,2			0,4

Критерії оцінювання за видами робіт

Усне опитування

«Відмінно» – студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст теми заняття, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні практичних задач чи ситуацій, самостійної роботи, досконало володіє понятійним апаратом з теми, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

«Добре» – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його під час усної відповіді; висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і

похибок у логіці викладу теоретичного змісту, при опрацюванні понятійного апарату з теми або при аналізі практичного завдання.

«Задовільно» – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні самостійної роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«Незадовільно» – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в понятійному апараті, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Оцінювання тестовий завдань

Тестування відбувається у Модульному середовищі для навчання ХНУ. Студент може пройти тест письмово за умови здачі заборгованості або відсутності технічних можливостей для комп'ютеризованого проходження тесту.

На тестування відводиться 15 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Для кожної теми, що виноситься на тестовий контроль, розроблений окремий тестовий блок, що містить 10 завдань. Вірна відповідь за кожне завдання в один бал. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, наведена у таблиці.

Сума балів за тестові завдання	0–4	5–6	7–8	9–10
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Самостійна робота студента (CPC)

Оцінка	Інформаційне повідомлення	План-конспект	Індивідуальне завдання
Відмінно	<u>Доповідь</u> : повнота розкриття питання; логіка викладання, культура мови; емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки. <u>Презентація</u> : відповідність змісту презентації темі; наявності правильного оформлення презентації; дотримання всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту	Містить всі структурні компоненти конспекту, основна наукова інформація систематизована і представлена в конспекті, науковий і фактичний матеріал оформлений аргументовано і доказово, наявна висока аргументованість висновків	Адекватність представлених матеріалів для дітей з певним порушенням розвитку, Відповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу, Оригінальність представлених матеріалів в аспекті методичного наповнення.
Добре	<u>Доповідь</u> : глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми. <u>Презентація</u> : виставляється при наявності незначних недоліків у виконанні презентації та її оформленні.	Робота містить всі структурні компоненти. Основна наукова інформація систематизована і представлена в описі. Студент виявив знання в обсязі означеної проблеми. Матеріал роботи представлений логічно, обгрунтовано. Студент здатний самостійно опрацювати матеріал і оформлювати його у цілісну роботу, але не вистачає власних суджень.	Адекватність представлених матеріалів для дітей з певним порушенням розвитку, Оригінальність представлених матеріалів в аспекті методичного наповнення Спостерігається невідповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу,.
Задовільно	<u>Доповідь</u> : виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку <u>Презентація</u> : виставляється при	Студент виявляє вміння працювати з науковими, методичними джерелами. Має утруднення в узагальненні, систематизації матеріалу.	Розроблений матеріал не в повній мірі відповідає особливостям розвитку дітей з певним порушеннями, наочний матеріал містить зайві

	наявності сутєвих недоліків у виконанні презентації, окремих недоліків у її оформленні.	Методичні поради незмістовні. Відсутнє власне бачення розв'язання проблеми. Робота має більш описовий ніж аналітичний характер.	компоненти, спостерігається невідповідність гігієнічним вимогам, які пред'являються до дидактичного матеріалу.
Незадовільно	<u>Доповідь</u> : матеріал не відповідає темі. <u>Презентація</u> : виставляється при повній невідповідності вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.	Неякісне оформлення роботи. Студент відтворює незначну частину завдання, діє в межах поставлених умов, але виконання їх поверхове.	Розроблений матеріал не відповідає особливостям розвитку дітей з певним порушеннями,

Семестровий контроль (іспит)

Підсумковий контроль (іспит) відбувається у письмовій формі. Після перевірки письмової роботи викладач може запитати студента про зміст тої чи іншої відповіді.

Екзаменаційний білет складається з таких елементів: два теоретичних питання, тестовий блок з п'яти питань і одне завдання практичного характеру. Максимальна кількість балів за кожне завдання – п'ять. Узагальнена оцінка за екзамен виводиться як середнє арифметичне з чотирьох отриманих і округлюється за математичними правилами (напр. 4,6 бали округлюється до п'яти).

Критерії оцінювання екзаменаційних відповідей

Оцінювання тестового завдання. Тестове завдання передбачає репродуктивне відтворення знань шляхом відбору правильної відповіді із запропонованих. Завдання не передбачають виходу за межі чітко окресленого кола завдань і допускають лише одну правильну відповідь. За кожну правильну відповідь нараховується один бал. Максимальна кількість балів за тестове завдання – 5.

Відповідність кількості балів за тестове завдання оцінці за 4-бальною шкалою:

Сума балів за тестові завдання	0-2	3	4	5
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

Критерії оцінювання теоретичного і практичного блоку представлені у таблиці нижче.

Критерії оцінювання відповідей теоретичного і практичного блоку екзаменаційного білету

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання екзаменаційної відповіді
Відмінно	Зміст питань розкрито повно і грамотно, вірно використано понятійний апарат; логічний виклад відповіді державною мовою; проявлено творчий підхід та самостійне мислення. При відповіді допущено дві-три несуттєві похибки.
Добре	Зміст питань розкрито повно. Показано повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом і фаховою термінологією; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь будується на основі самостійного мислення. Допущено дві-три несуттєві помилки.
Задовільно	Зміст питань розкрито неповно. Виявлено знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією. Відповідь будується на рівні репродуктивного мислення, слабкі знання структури курсу, допускає неточності і суттєві помилки у відповіді.
Незадовільно	Зміст питань не розкрито. Виявлено розрізнені, безсистемні знання, допущені суттєві помилки у визначенні понять, перекручено їх зміст, виклад матеріалу хаотичний і невпевнений.

Підсумкова оцінка за семестр згідно з національною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до Електронного журналу. При цьому за інституційною шкалою ставиться відповідна оцінка, а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів відповідно до таблиці співвідношення.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна	Інституційна оцінка, критерії оцінювання
-------------	--------------------------	--

	шкала балів			
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FХ	2,00–2,99	2	Незараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

**Контрольні питання з дисципліни:
Перелік питань для самоконтролю з дисципліни**

1. Сутність дитячої психології. Передісторія дитячої психології в Україні.
2. Розвиток дитячої психології в Україні у XIX-XX ст.
3. Методи вивчення дитячої психології
4. Анатомо-фізіологічні особливості новонародженого.
5. Значення рефлексів новонародженого у розвитку дитини.
6. Особливості розвитку органів чуття новонародженого. Розвиток емоційної сфери новонародженого.
7. Криза новонародженості.
8. Особливості психічного розвитку дітей до 1 року.
9. Діагностика психічного стану дітей до 1 року.
10. Розвиваючі ігри з дітьми до 1 року.
11. Розвиток психомоторних здібностей дітей раннього віку
12. Показники психомоторного розвитку в ранньому віці.
13. Проведення діагностичних методик на визначення психомоторних здібностей у дітей раннього віку.
14. Оцінка психомоторного розвитку дитини другого та третього року життя.
15. Актуальність проблеми адаптації дітей до ДНЗ. Види адаптації дітей раннього віку.
16. Форми та способи адаптації до ДНЗ.
17. Організація умов для адаптації дітей до ДНЗ.
18. Процедура проведення діагностичного обстеження.
19. Особливості психодіагностики дітей дошкільного віку.
20. Основні принципи психодіагностичної роботи з дошкільниками.
21. Діагностика дітей другої молодшої групи.
22. Діагностика дітей середньої групи.
23. Діагностика дітей старшої групи.
24. Особливості роботи дитячого психолога з дітьми дошкільного віку.
25. Роль навчання у психічному розвитку дітей дошкільного віку.
26. Навчання і сензитивні періоди розвитку психіки дитини.
27. Розвивальне навчання дітей.
28. Загальна характеристика ігрової діяльності дошкільника.
29. Значення гри для психічного розвитку дошкільників.
30. Поняття «психологічна готовність до школи».
31. Види готовності до шкільного навчання.
32. Діагностична програма на визначення психологічної готовності дітей до навчання.
33. Основні напрямки роботи практичного психолога з учнями молодшого шкільного віку.
34. Індивідуально-психологічні особливості молодшого школяра.
35. Індивідуальні причини шкільної дезадаптацію.
36. Використання психодіагностичного та корекційного інструментарію.
37. Особливості роботи з важкими молодшими школярами.
38. Робота з учнями зі слабкою та інертною нервовою системою.
39. Особливості роботи з дітьми, що мають акцентуацію характеру.

40. Робота з агресивними дітьми.
 41. Рекомендації щодо роботи з недисциплінованими дітьми.
 42. Проблеми та труднощі дітей при переході до середньої школи.
 43. Програма вивчення готовності четвертокласників до переходу в середню школу.
 44. Характер ставлення учнів до навчання, активність на уроках.
 45. Основні психологічні проблеми підліткового віку.
 46. Причини важковихованості.
 47. Психолого-педагогічні підходи у психокорекції підлітків з різними акцентуаціями характеру.
- Корекція відхилень поведінки у підлітків.
48. Основні напрями діагностичної, психопрофілактичної та корекційної роботи з учнями старшого шкільного віку.
 49. Профорієнтаційна робота зі старшокласниками.
 50. Проблема міжособистісної взаємодії юнацтва.
 51. Прийоми формування впевненості школярів.
 52. Ефективне й неефективне заохочення.
 53. Робота психолога із запобігання наркотизації.
 54. Проблема психологічної підготовки до тестування старших школярів.
 55. Робота психолога з профільного навчання.

Рекомендована література:

Основна:

1. Бітянова М. Р. Психолог у школі: зміст діяльності й технології : посібник / М. Р. Бітянова. – Київ : Главник, 2007. – 159 с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
3. Класні години з психологом / уклад. О. В. Скворчевська, О. С. Нурєєва. – Харків : Основа, 2008. – 240 с.
4. Марінушкіна О. Є. Порадник практичного психолога / О. Є. Марінушкіна, Ю. О. Замазій. – Харків : Основа, 2007. – 240 с.
5. Токарева Н. М. Сучасний підліток у системі психолого-педагогічного супроводу : монографія / Н. М. Токарева, А. В. Шамне, Н. М. Макаренко. – Кривий Ріг, 2014. – 312 с.
6. Туріщева Л. В. Настільна книга шкільного психолога : навч.-метод. посіб. для вчителя. – Харків : Основа ; «Триада+», 2008. – 256 с.

Додаткова:

7. Андрейчук І. Корекційно-розвивальна програма спілкування для підлітків / І. Андрейчук // Психолог. – 2007. – № 25-27.
8. Бачу, чую, роблю : корекційно-розвивальна програма для старших дошкільників / автор-укладач Н. М. Лисенко. – Гадяч : Гадяцький дитячий будинок Полтавської обласної ради, 2010. – 23 с.
9. Бойбіна Ю. В. Обліково-звітна документація шкільного психолога / Ю. В. Бойбіна, С. В. Гончарова. – Харків: Основа, 2009. – 216 с.
10. Бурсова С. С. Адаптація дитини до умов дошкільного навчального закладу як психолого-педагогічна проблема / С. С. Бурсова // Педагогічні науки : зб. наук. праць – Вип. 1. – Полтава, 2011. – С. 49-53.
11. Волков Б. С. Психология общения в детском возрасте / Б. С. Волков, Н. В. Волкова. – 3-е изд. – СПб. : Питер, 2008. – 272 с.
12. Волков Б. С. Детская психология в вопросах и ответах / Б. С. Волков, Н. Б. Волкова. – М. : ТЦ Сфера, 2002. – 256 с.
13. Гурковська Т. Супровід розвитку дітей раннього віку / Тетяна Гурковська. – Київ : Шк. світ, 2011. – 128 с.